

Силабус
освітньої компоненти
ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ ТА
ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма **Право**
Спеціальність **081 Право**
Галузь знань **08 Право**
Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Викладач	доцент МАКАРЕНКО Тамара Петрівна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/macarenko/
Контактний тел.	+380505136141
Е-mail викладача:	tamara_makarenko@ukr.net
Графік консультацій	Індивідуально із застосуванням дистанційних технологій

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Форма навчання	Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
денна	13/390	66	64	260	залік екзамен
заочна		16	14	360	

Семестр: осінній, весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: історія, держава, право, правові інститути, державні органи, континентальна та англосаксонська системи права, суспільно-політичного життя, історико-правові знання.

Мета курсу – ознайомлення здобувачів вищої освіти на прикладах України та зарубіжних країн з історією виникнення і розвитку головних інститутів держави і права, формування розуміння закономірностей та напрямів їхнього розвитку. Здобувачі вищої освіти мають навчитися самостійно аналізувати як окремі нормативні акти, так і більш загальні державно-правові явища. Такі знання і навички сприятимуть кращому розумінню державно-правових реалій сучасності, сутності, негативних та позитивних сторін чинного права, а також допоможуть прогнозувати їхню подальшу еволюцію.

Предметом вивчення є закономірності та особливості виникнення, становлення, розвитку різних типів і форм держави та права, а також державно-правових інститутів і суспільно-політичних систем, що функціонували на території України та зарубіжних країн, в їхній історичній конкретності та хронологічній послідовності.

Компетентності: *Загальні:* ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. *Спеціальні:* СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у

контексті їх впливу на сучасну правову систему. СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Програмні результати навчання: ПРН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. ПРН2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини. ПРН10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології. ПРН13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. ПРН14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності. ПРН15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних. ПРН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. ПРН19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. ПРН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки. ПРН21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

Зміст курсу: Виникнення держави у країнах давньосхідної цивілізації. Основи їх суспільного ладу. Функції, механізм та форми давньосхідних держав. Право країн Стародавнього Сходу. Виникнення держави в країнах античної цивілізації. Основи їх суспільного ладу. Функції, механізм та форми античних держав. Право країн античної цивілізації. Перші рабовласницькі державні утворення на території України. Ранньофеодальна держава і право в країнах Європи. Феодальна держава в країнах Західної Європи. Західноєвропейське феодальне право. Феодальна держава і право у країнах Сходу. Феодальна держава і право на території України. Становлення держави нового типу. Форми держави та їх розвиток в епоху громадянського суспільства. Функції та механізм держави в епоху громадянського суспільства. Становлення права нового типу. Українська гетьманська держава (Військо Запорозьке) (середина ХУІІ-кінець ХУІІІ століття). Правова система та судоустрій України-Гетьманщини. Форми західноєвропейських держав та їх розвиток в Новітню епоху. Форми східних держав та їх розвиток в Новітню епоху. Держава і право країн “народної демократії” в Новітню епоху. Національна державність і право України в 1917-1921 рр. Радянська державність та право в Україні 1917-1991 рр. Розпад СРСР і відродження української незалежної держави (1991-поч.ХХІ століття)

Методи навчання: комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності бакалаврів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад майбутніх бакалаврів права з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу й спілкування (студентоцентроване, самостійне та проблемно-орієнтоване навчання). З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Методи, методики та технології: загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ; методики правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп, ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі принципів права: інформаційно-комунікативні технології. Словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (семінарські заняття, розв'язання правових задач, робота з нормативно-правовими актами); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, написання реферату); самостійна робота.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): організація освітнього процесу здійснюється відповідно до положень університету (<http://bdpu.org/public-information/position-bdpu/>). Здобувач вищої освіти повинні здавати визначені види завдань до завершення курсу. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. При виконанні письмових робіт не допустимим є порушення академічної доброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботах є підставою для їх незарахування викладачем. Списування під час підсумкового контролю знань заборонені. Здобувачі освіти, які отримали незадовільну підсумкову оцінку мають право на перескладання у встановлені терміни.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: вивчення дисципліни передбачає використання мультимедійного обладнання, комп'ютерної техніки та пакетів прикладних програм Microsoft Power Point, Microsoft Office Excel, Microsoft Word, Moodle, Zoom.

Система оцінювання та вимоги: Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у шкалу ECTS. Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, практичних робіт, тестів, індивідуальних завдань, самостійної роботи. Для кожного здобувача вищої освіти інформація про критерії оцінювання та його успішність доступна у Moodle.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти/ЗАЛІК

Поточне тестування та самостійна робота											Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T1	T2	T3	T4	T5	
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	10	

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти/ ЕКЗАМЕН

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4		Змістовий модуль 5			Змістовий модуль 6				
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T1	T2	T3	T1	T2	T3	50	100
4	4	4	4	4	3	4	4	4	5		5		

Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Університеті	Оцінка за шкалою ECTS
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Історія держави і права зарубіжних країн	Список рекомендованих джерел
	1. Бостан Л.М., Бостан С.К. Історія держави і права зарубіжних країн: навчальний посібник. / 2-ге вид., перер. і допов. К.: Центр учбової літератури, 2018. 730с.
	2. Глиганий В.П. Історія держави і права зарубіжних країн: навчальний посібник. К.: Істина, 2012. 768 с.
	3. Грубінко А.В. Історія держави і права зарубіжних країн: навчальний посібник.

- Тернопіль: навчальна книга Богдан, 2014. 655с.
4. Дудченко О.С. Історія держави і права України та зарубіжних країн: навчально-методичний посібник. Ніжинський державний університет ім. М.Гоголя. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2011. 246 с.
 5. Історія держави і права зарубіжних країн: підручник / Л.М. Маймескуров, Д.А.Тихоненков, С.І. Власенко. Х.: Право, 2013. 520 с.
 6. Історія держави і права зарубіжних країн: навчальний посібник / О.М. Джужа, Т.А. Третьякова, В.С. Калиновський та інші. К.: НАВС, 2012. 376 с.
 7. Історія держави і права зарубіжних країн (середні віки та ранній Новий час): навчальний посібник / Б.Й. Тищик та інші.; ред. Б.Й, Тищик. Л.: Світ, 2006. 696 с.
 8. Історія держави і права зарубіжних країн: хрестоматія: навчальний посібник для студентів юридичних спеціальностей вищих закладів освіти / упорядник В.Д. Гончаренко та інші. К.:Видавничий дім "Ін Юре", 2002. 716 с.
 9. Історія держави і права зарубіжних країн у схемах: для студентів 1 курсу / укладач С.І Власенко та інші. Х.: Національна юридична академія України, 2007. 34 с.
 10. Історія держави і права зарубіжних країн. Новітній час (1918-початок ХХІ століття): навчальний посібник/ Б.Й. Тищик та інші. Л.: Світ, 2016. 718 с.
 11. Історія держави і права зарубіжних країн. Довідник / за ред. Ю.В. Цвєкової. К.: Інтерсервіс, 2018. 98 с.
 12. Калганова О.А., Супрун Т.М. Історія держави і права зарубіжних країн (у визначеннях і схемах): навчальний посібник. Ірпінь: Видавництво національного університету ДПС України, 2014. 102 с.
 13. Козаченко А.І. , Стрілець В.В. Історія держави і права зарубіжних країн: конспект лекцій для студентів заочної форми навчання. Полтава: ТОВ "Фірма Техсервіс", 2013. 148 с.
 14. Крестовська Н.М., Цвіркун О.Ф. Історія держави і права зарубіжних країн : хрестоматія – практикум. Х.: Одиссей, 2010.488с.
 15. Кузьминець О.В., Дурнов Є.С., Сокур Ю.В. Історія держави і права зарубіжних країн (схеми, таблиці, коментарі, термінологічний словник): навчальний посібник. К.: Гранмна, 2012. 240 с.
 16. Макарчук В.С. Загальна історія держави і права зарубіжних країн: навчальний посібник. 8-ме вид, доповнене. К.: Атіка; Х.: Право, 2015. 624 с.
 17. Окіпнюк В.Т., Іванов О.Ю. Історія держави і права зарубіжних країн : у питаннях і відповідях: навчальний посібник. Національна академія СБУ України. К.: Національна академія СБУ України, 2017. 179 с.
 18. Орленко В.І., Орленко В.В. Історія держави і права зарубіжних країн: посібник для підготовки до іспитів. Вид. 4-е, стер. К.: Видавництво Паливода А.В., 2010. 243 с.
 19. Страхов М.М. Історія держави і права зарубіжних країн: підручник. вид.2-е. К.: "Ін Юре", 2003. 762 с.
 20. Тихоненков Д.А. Історія держави і права зарубіжних країн: відповіді на екзаменаційні питання. Х.: Право, 2020. 248 с.
 21. Тихоненков Д.А. Історія держави і права зарубіжних країн: посібник для підготовки до іспитів. Х.: Право, 2017. 248 с.
 22. Трофанчук Г.І. Історія держави і права зарубіжних країн. К.: Юрінком Інтер, 2018. 448 с.
 23. Хома Н.М. Історія держави і права зарубіжних країн: навчальний посібник. 3-те вид., стер. Львів: Магнолія-2006, 2017. 480 с.
 24. Хрестоматія з Історії держави і права зарубіжних країн: навчальний посібник для студентів юридичних вузів і факультетів.: У 2-х т. / Ред. В.Д. Гончаренко. К.: Ін

	<p>Юре, 1998. Т.1. 503 с.</p> <p>25. Хрестоматія з Історії держави і права зарубіжних країн: навчальний посібник для студентів юридичних вузів і факультетів.: У 2-х т. / Ред. В.Д. Гончаренко. К.: Ін Юре, 1998. Т.2. 607 с.</p> <p>26. Яремчук В.Д. Історія держави і права зарубіжних країн: універсальний довідник. Львів: БОНА, 2015. 399 с.</p> <p>27. Яцишин Н.Г. Практикум з Історії держави і права зарубіжних країн. Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2006. 274 с.</p>
<p>Історія держави і права України</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бойко І.Й. Історія правового регулювання цивільних, кримінальних та процесуальних відносин в Україні (ІХ-ХХ століття): навчальний посібник для студентів ВЗН. Львів:ЛНУім. І Франка, 2014. 903 с. 2. Гончаренко В.Д., Єрмолаєв В.М., Румянцев В.О. Історія держави і права України. Підручник.. Х.: Право, 2019. 552 с. 3. Демешко І.А. Історія держави і права України: навчальний посібник. Дніпропетровськ: Адверта, 2015. 209 с. 4. Забзалюк Д.Є. Історія держави і права України: навчальний посібник (у схемах і таблицях). Львів, Львівський державний університет внутрішніх справ, 2017. 120с. 5. Заруба В.М. Історія держави і права України : навчальний посібник. К.: Істина, 2006. 416 с. 6. Історія держави і права України: словник термінів і понять / В.В. Щурін, Н.В.Сучацька, А.М. Павлюк. К.: Кондор, 2011. 284 с. 7. Історія держави і права України: підручник для курсантів та студентів вищих навчальних закладів / О.М. Бандурка та інші; МВС України, Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків: Майдан, 2018. 616 с. 8. Історія держави і права України (схема та таблиці): навчальний посібник / О.В. Шкуратенко, Д.І.Курас та інші.. К.: Видавництво Людмила, 2020. 170с. 9. Історія держави і права України: підручник / В.М. Єрмолаєв. Харків: Право, 2021. 472 с. 10. Історія держави і права України. Підручник. У 2-х т. / За ред. В.Я. Тація, А.Й. Рогожина, В.Д. Гончаренка. К.: “Ін Юре”, 2003. Т.1. 656 с. 11. Історія держави і права України. Підручник. У 2-х т. / За ред. В.Я. Тація, А.Й. Рогожина, В.Д. Гончаренка. К.: “Ін Юре”, 2003. Т.2. 580 с. 12. Історія держави і права України: практикум: навчальний посібник для студентів, курсантів, слухачів ВНЗ МВС України / М.Ю. Бурдін та інші.: Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків: Бровін О.В. Вид., 2017. 443 с. 13. Історія українського права: навчальний посібник / І.А. Безклубий, І.С. Гриценко, О.О. Шевченко та інші. К.: Грамота, 2010. 334 с. 14. Капелюшний В.П., Кудін В.І. Історія держави і права України: навчальний посібник в схемах, таблицях і визначеннях основних термінів. К.: Олан, 2001. 224 с. 15. Кульчицький В.С., Тищик Б.Й. Історія держави і права України: підручник для студентів ВНЗ. К.: Ін Юре, 2008. 624 с. 16. Михайлуца М.І., Шиполова О. Історія України та її державності: осучаснений погляд : навчальний посібник. Херсон: Олді-плюс, 2018. 173 с. 17. Нелін О.І. Історія держави і права України: підручник. К.: Київський університет, 2016. 717 с. 18. “Правда Руська” Ярослава Мудрого: початок вітчизняного законодавства : навчальний посібник. Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого / [укладач Г.Г.Демиденко, В.М. Єрмолаєв]. 2-ге вид., змінене та доповнене. Харків: Право, 2017. 388 с.

19. Терлюк І.Я. Історія держави і права України: навчальний посібник. К.: Атіка, 2018. 772 с.   20. Терлюк І.Я. Історія держави і права середньовічної України: навчальний посібник. Львів: Каменяр, 2010. 231 с.   21. Тищик Б.Й., Бойко І.Й. Історія держави і права України: академічний курс: підручник. К.: Ін Юре, 2015. 808 с.   22. Трофанчук Г.І. Історія держави і права України: навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2017. 568 с.   23. Хвіст В.О Історія української державності: навчальний посібник. К.: Компринт, 2017. - 520 с.   24. Хрестоматія з історії держави і права України: навчальний посібник /укладач В.Д.Гончаренко, О.Д. Святоцький. К.: вид.дім “Ін Юре”, 2003. 800с.   25. Ухач В.З. Історія держави і права України: навчальний посібник (конспекти лекцій). Тернопіль: Вектор, 2011. 552 с.